

**ПРОФСПІЛКА
МЕТАЛУРГІВ І ГІРНИКІВ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНА РАДА
ПРЕЗИДІЯ
ПОСТАНОВА**

31 серпня 2023 року

м. Дніпро

№ П-23-1

**Про результати правозахисної роботи
в ПМГУ за I півріччя 2023 року**

Розглянувши інформацію Правової інспекції праці ПМГУ «Про роботу щодо здійснення Профспілкою металургів і гірників України громадського контролю за додержанням законодавства про працю за I півріччя 2023 року», Президія Центральної ради ПМГУ

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Інформацію «Про роботу щодо здійснення Профспілкою металургів і гірників України громадського контролю за додержанням законодавства про працю за I півріччя 2023 року» взяти до відома (додатки №1, №2).

2. Первинним та територіальним організаціям ПМГУ:

- продовжити фіксацію грубих порушень роботодавцями трудових прав працівників та прав Профспілки і надавати правову допомогу у захисті прав членів Профспілки;

- продовжити проведення навчання профспілкового активу та членів Профспілки з питань застосування трудового законодавства, використовуючи всі наявні ресурси.

3. Правовій інспекції праці ПМГУ провести у II півріччі 2023 року навчання для правових інспекторів, юристів та профспілкового активу організацій Профспілки, в тому числі з аналізом проблемних питань, які виникають в практичній діяльності Профспілки.

4. Інформацію про результати правозахисної роботи в ПМГУ за I півріччя 2023 року розмістити на сайті ПМГУ та направити ФПУ для узагальнення та відповідного реагування.

5. Контроль за виконанням даної постанови покласти на заступника голови ПМГУ Богдана ОВЕРКОВСЬКОГО.

**Голова Профспілки
металургів і гірників України**

Олександр РЯБКО

ІНФОРМАЦІЯ
про правозахисну роботу
Профспілки металургів і гірників України

за перше півріччя 2023р.

№ з/п	Найменування показників	Перше півріччя 2022р., кількість	Перше півріччя 2023р., кількість
I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ			
1.	Кількість інспекторів праці профспілки, всього, з них:	44	43
1.1.	- правових інспекторів праці:	9	8
1.1.1.	- головний правовий інспектор праці	4	4
1.1.2.	- правовий інспектор праці	5	4
1.2.	- громадських інспекторів праці:	35	35
1.2.1.	- у первинних організаціях профспілки	35	35
1.2.2.	- у територіальних організаціях профспілки	-	-
1.2.3.	- у ПМГУ	-	-
II. ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ			
2.1.	Проведено перевірок додержання законодавства про працю, всього, з них:	21	46
2.1.1.	- спільно з територіальними органами Держпраці	-	-
2.1.2.	- спільно з регіональними представниками Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини	-	-
2.2.	Направлено інформацій до органів контролю за додержанням законодавства про працю про порушення прав працівників, які є членами профспілки, виявлених у ході здійснення громадського контролю профспілки, всього, з них:	-	-
2.2.1.	- первинними організаціями профспілки	-	-
2.2.2.	- територіальними організаціями профспілки	-	-
2.2.3.	- інспекторами праці профспілки	-	-
2.3.	Кількість юридичних осіб, де проведено перевірки додержання законодавства про працю	21	49
2.4.	Кількість виявлених порушень, всього, з них:	78	63
2.4.1.	- звільнення та переведення	17	13
2.4.2.	- робочого часу	14	9
2.4.3.	- часу відпочинку	8	17
2.4.4.	- оплати праці	13	7
2.4.5.	- праці жінок	1	4
2.4.6.	- праці неповнолітніх	-	1
2.4.7.	- зміни істотних умов праці	8	2
2.4.8.	- гарантій і компенсацій	7	6
2.4.9.	- інших	10	4
2.5.	Кількість працівників, права яких порушено, всього	2727	3332
2.6.	Надіслано подань про усунення порушень, всього,	31	17

	з них:		
2.6.1.	- роботодавцям	31	15
2.6.2.	- органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування	-	2
2.7.	Надіслано письмових повідомлень про виявлені факти порушень:	-	
2.7.1.	- органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування	-	-
2.7.2.	- вищим профспілковим органам	-	
2.7.3.	- керівництву ФПУ	-	-
2.7.4.	- Уповноваженому (регіональному представнику Уповноваженого) Верховної Ради України з прав людини	-	-
2.7.5.	- іншим органам	-	-
2.8.	Усунуто роботодавцями порушень на вимогу:	60	40
2.8.1.	- інспекторів праці профспілки	60	40
2.8.2.	- органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування	-	-
2.8.3.	- вищих профспілкових органів	-	-
2.8.4.	- керівництва ФПУ	-	-
2.8.5.	- Уповноваженого (регіонального представника Уповноваженого) Верховної Ради України з прав людини	-	-
2.8.6.	- інших органів	-	-
2.9.	Притягнуто до відповідальності посадових осіб, всього, з них до:	-	-
2.9.1.	- дисциплінарної	-	-
2.9.2.	- адміністративної	-	-
2.9.3.	- кримінальної	-	-
2.10.	Притягнуто до відповідальності керівників на вимогу профспілкових органів (ст. 33 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»)	-	-
2.11.	Проведено правову експертизу проєктів нормативно-правових актів, всього, з них:	26	48
2.11.1.	- що надійшли на розгляд СПО об'єднань профспілок	26	48
2.11.2.	- що надійшли з галузевих міністерств та відомств	-	-
ІІІ. НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ			
3.1.	Надано консультацій з правових питань, всього, з них:	4106	4081
3.1.1.	Членам профспілки:	3240	3211
3.1.1.1.	- письмових	95	41
3.1.1.2.	- усних	3145	3170
3.1.2.	Профспілковим організаціям:	866	870
3.1.2.1.	- письмових	71	46
3.1.2.2.	- усних	795	824
3.2.	Складено позовних заяв, інших процесуальних документів, всього, з них:	54	184
3.2.1.	- членам профспілки	53	175
3.2.2.	- профспілковим організаціям	1	9
3.3.	Кількість працівників, представництво інтересів яких здійснювали правові інспектори праці:	6	-
3.3.1.	- в суді	6	-
3.3.2.	- в інших органах	-	-
3.4.	Винесено судових рішень на користь працівників, всього, з них з питань:	18	125

3.4.1.	- звільнення та переведення	5	-
3.4.2.	- робочого часу та часу відпочинку	-	-
3.4.3.	- оплати праці	1	20
3.4.4.	- гарантій і компенсацій	-	-
3.4.5.	- трудової дисципліни	2	-
3.4.6.	- інших	10	105
3.5.	Суми, присуджені до стягнення на користь працівників, по справах, представництво інтересів у яких здійснювали правові інспектори праці профспілки, всього (грн.)	17500	1162034 грн
3.6.	Надано роз'яснень з питань трудового законодавства, всього, з них:	232	122
3.6.1.	- у ЗМІ	211	61
3.6.2.	- у методичних матеріалах	21	61
3.7.	Проведено навчання з питань застосування трудового законодавства, всього, з них:	171	148
3.7.1.	- для членів профспілки у первинних організаціях профспілки	55	51
3.7.2.	- для обраних громадських інспекторів праці	-	-
3.7.3.	- для профспілкових активістів	116	97
3.7.4.	- для громадян в рамках спільних з Держпраці правопросвітницьких заходів	-	-

Пояснювальна записка
"Про роботу щодо здійснення Профспілкою
металургів і гірників України громадського контролю за додержанням
законодавства про працю у I півріччі 2023 року"

Війна продовжується, але Профспілка здійснює свою роботу щодо представництва та захисту трудових прав членів Профспілки.

Станом на сьогодні із **18 підприємств Донецької області**, на яких діяла Профспілка до війни, **нині залишилося тільки 6**, решта знаходяться на окупованій території чи в зоні проведення бойових дій. Із працюючих – це КП «Компанія «Вода Донбасу», на інших підприємствах залишився тільки черговий персонал, з рештою працівників призупинені трудові договори, або вони знаходяться у відпустках без збереження заробітної плати.

Допомога, яка надається цим працівникам – це консультування телефоном чи через електронну пошту. Основні питання, які виникають зараз, стосуються роботи за сумісництвом, отримання статусу ВПО, отримання фінансової допомоги від благодійних фондів, перерахування профспілкових внесків, оплата лікарняних тощо.

Підприємства Харкова, а це в основному наукові інститути, більшістю працюють у дистанційному режимі. В період війни положення колективних договорів (особливо розділи щодо соціальних виплат) були призупинені майже у всіх трудових колективах. З початку 2023 року в деяких інститутах почали відновлювати дію колективних договорів. Наприклад, на ДП «Гіпрококс» відновили виплати матеріальної допомоги при втраті працездатності, пенсіонерам на лікування, організацію поховання тощо. **А з травня підвищено посадові оклади працівникам цього інституту на 30%.**

Загальна ситуація не дуже змінилася у порівнянні з попередніми звітними періодами. Крім того, додалося проблем з нестачею кваліфікованих працівників на підприємствах. Кількість юристів у Профспілці також зменшується, що негативно впливає на правозахисну роботу.

У той же час, перевірки показали, що порушень стало не менше, а ще додалися з питань трактування та застосування на практиці нових законів, прийнятих у період воєнного стану. Наприклад, керівництво більшості підприємств Кривого Рогу скорочує фінансування колективних договорів, шляхом призупинення їх норм в односторонньому порядку, посиляючись на зміни до законодавства. На жаль судова практика підтримує такі дії роботодавця. Первинна організація ПМГУ «Кривбасрудком» сприяла працівнику в поданні позову щодо неправомірного призупинення норм колективного

договору в односторонньому порядку. При розгляді цієї справи у суді було прийнято рішення на користь підприємства, апеляція також залишила в силі рішення про законність призупинення норм колективних договорів.

Але є приклади і позитивного вирішення деяких питань, навіть без звернення до суду. Так, ТОВ «ПРОМСПЕЦЬБУД» заборгувало первинній організації членських профспілкових внесків на суму 256157 грн. Чітка позиція Криворізького міського ПМГУ у перемовинах з роботодавцем сприяла поверненню зазначеної заборгованості.

Варто зазначити, що в період воєнного часу роботодавці позитивно реагують на виявлені порушення і, як правило, своєчасно їх усувають. Так, клопотання Профкому ПО ПМГУ ПрАТ «Дніпровський металургійний завод» щодо працевлаштування одинокої матері, посада якої підпадала під скорочення, було вирішено позитивно. Зусиллями Профкому ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» повернуті виплати за роботу у вечірній час водіям автобусів, які перевозять працівників та відмінено незаконне направлення водіїв автотранспортного цеху для виконання розвантажувальних робіт та чистки залізничних вагонів, що є роботою у шкідливих умовах праці.

Але не дивлячись на військовий час, Профспілка знаходить спосіб допомогти своїм членам. За звітний період надано більше 4 тисяч консультацій, які наразі є актуальними. Це питання застосування на практиці нових законів, які прийняті через війну, норм та правил при роботі під час війни, норм законів, що стосуються мобілізації та призову, порядку звільнення та зупинення трудового договору, порядку надання відпусток, призупинення норм колективних договорів, тощо.

На звернення членів профспілки правовими інспекторами надається допомога у підготовці позовів, більшість яких вирішується на користь працівників. Так, за звітний період підготовлено 184 позови до суду. Здебільшого це питання призначення пільгових пенсій. По 125 випадках звернень до суду рішення винесено на користь працівників.

Правова інспекція приділяє велику увагу інформаційно-роз'яснювальній роботі членам та організаціям Профспілки. Підготовлено 122 роз'яснення на сайтах та в методичних матеріалах. Проведено 148 навчань з питань трудового законодавства для членів профспілки та профспілкових активістів.

У звітному періоді надходила значна кількість проектів законів та інших нормативно-правових актів, над якими працювала Правова інспекція праці. На розгляд надійшло біля 50 проектів документів, які розглядалися в терміновому порядку і вносилися наші пропозиції та зауваження до 10 з них.